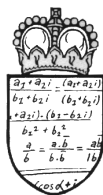

Základní škola a mateřská škola, Praha 3, nám. Jiřího z Lobkovic 22/121

Fakultní škola Pedagogické fakulty University Karlovy
telefon : 267 310 706, e-mail: skola@lobkovicovo.cz, www.lobkovicovo.cz
IČ: 63831406 DIČ: CZ63831406

Preventivní program

pro školní rok 2017/2018

Vypracovala Mgr. Božena Brožová

školní metodik prevence

Preventivní program

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní a mateřská škola, Praha 3, nám. Jiřího z Lobkovic 22/121, 130 00
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Naděžda Hřebíková
Telefon na ředitele	267 310 706
E-mail na ředitele	hrebikova@lobkovicovo.cz

Jméno školního metodika prevence	Mgr. Božena Brožová		
Telefon	267 310 706		
E-mail	brozova@lobkovicovo.cz		
Specializační studium	<u>Ano</u>	Studuje	Ne
Realizátor vzdělávání			

Jméno výchovného poradce	Mgr. Helena Černá Mgr. Božena Brožová		
Telefon	267 301 706		
E-mail	cerna@lobkovicovo.cz brozova@lobkovicovo.cz		
Specializační studium	Ano	Studuje	<u>Ne</u>
Realizátor vzdělávání			

Jméno školního psychologa			
Telefon			
E-mail			

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků
ZŠ – I. stupeň	15	339	21
ZŠ – II. stupeň	7	147	14
Víceleté gymnázium	0	0	0
4leté gymnázium	0	0	0
SŠ – ostatní	0	0	0
Celkem pedagogů na škole			32

2. STRUČNÁ ANALÝZA SITUACE

Vnitřní zdroje:

Škola má dvě pracoviště – v budově na náměstí Jiřího z Lobkovic sídlí ředitelství školy, deset tříd 1. stupně a všechny třídy 2. stupně, na detašovaném pracovišti v Perunově ulici sídlí pět tříd 1. stupně, přípravná třída a mateřská škola. Spolupráce mezi pedagogy na obou pracovištích je dobrá, a to i v oblasti primární prevence. ŠMP spolupracuje s pedagogy z obou pracovišť, všichni pedagogové se setkávají na společných poradách, podle potřeby i mimo ně. ŠMP dochází i na pracoviště Perunova. Velmi dobrá je spolupráce s třídními učiteli, důležitou roli hraje podpora vedení školy.

Do školy přicházejí děti především ze sociálně příznivého prostředí, což kladně ovlivňuje klima ve škole. Převážně dobrá je i spolupráce s rodiči. Na školním webu funguje rubrika Prevence rizikového chování, kde jsou rodiče o prevenci na škole informováni. Podle počítadla návštěvnosti je o ni mezi rodiči zájem. Rodiče využívají možnosti kontaktovat ŠMP sami e-mailem nebo prostřednictvím třídních učitelů, děti využívají schránku důvěry, ale i přímé kontakty. Škola je rovněž registrována v projektu *Nenech to být*, žáci i rodiče tak mají možnost podávat i anonymní oznámení touto cestou. Ve škole je na frekventovaném místě také nástěnka s informacemi ŠMP. ŠMP má stanovené konzultační hodiny, setkání s rodiči probíhají ovšem převážně v termínech, které rodičům vyhovují, tedy po individuální dohodě.

Problémovým místem v okolí školy je parčík na náměstí Jiřího z Lobkovic, kde se setkáváme s rizikovými jevy (např. konzumace návykových látek, výskyt rizikových part dětí, z nichž většina ani není žáky školy) i v době, kdy žáci po skončení vyučování opouštějí školu. Při řešení těchto problémů škola spolupracuje s Městskou policií hl. města Prahy, strážníci konají v okolí školy pochůzky. dalším rizikovým místem je prostor sportovního areálu v době, kdy je otevřen pro veřejnost. Někdy se v prostorách areálu objevují skupiny dětí a mladých lidí s rizikovým chováním, v areálu je však vždy přítomen správce, který jejich pobytu v prostorách školního sportoviště zamezí. Ve škole se učitelé ve zvýšené míře zaměřují na odlehlá místa, která by mohla být riziková.

Škola nabízí žákům volnočasové aktivity – nepovinné předměty, školní kroužky, při škole funguje školní sportovní klub. Pro mladší žáky nabízí různé aktivity také školní družina.

Zvýšenou pozornost je třeba věnovat třídním kolektivům, které vznikají sloučením původních tříd prvního stupně na počátku šestého ročníku. Důvodem tohoto opatření je poměrně vysoký počet žáků, kteří odcházejí na víceletá gymnázia. V rámci možností se však snažíme vytvářet méně početné kolektivy, které jsou výhodnější jak pro výuku, tak z hlediska předcházení rizikovým jevům. Především v šestém ročníku je tak třeba věnovat se dostatečně nastavení dobrého klimatu třídy, v této práci je samozřejmě třeba pokračovat i v dalších letech. Věnujeme se také rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky paralelních tříd v ročnících i mezi žáky různých ročníků. Z informací od třídních učitelů, sdělení rodičů, dat získaných ze stránky důvěry, dotazníkových šetření školních i celostátních, zpráv externích organizací vyplývá, že z oblasti rizikového chování je třeba se zaměřit na problém kouření, užívání alkoholu, záškoláctví, agresivní chování a působit na zlepšování vztahů ve třídách. Školní řád byl postupně upravován tak, aby reflektoval aktuální situaci (např. změny v oblasti informačních technologií) a zajišťoval bezpečné prostředí ve škole.

Vnější zdroje:

Účinnou pomoc poskytuje poradenský metodik prevence PPP pro Prahu 3 a 9 Mgr. Pavel Klíma, podporuje ŠMP metodicky, ale i přímou prací ve škole při výskytu problémů. Přínosná jsou i pravidelná setkání ŠMP z obvodu pořádaná PPP. Škola dále spolupracuje s psychologem PPP pro Prahu 3 a 9 Irenou Jouve (pracoviště na nám. Jiřího z Lobkovic) a PhDr. Petrem Klímou (pracoviště Perunova). Oba psychologové docházejí pravidelně do školy, kromě péče o žáky školy poskytují i metodickou podporu pedagogům. Dobrou metodickou podporu i pomoc při vzdělávání učitelů poskytuje také Pražské centrum primární prevence.

ŠMP má k dispozici časopis Prevence, řadu potřebných informací lze získat na webu MŠMT i z dalších webových stránek (www.prevence-praha.cz aj.). Dobrá je rovněž spolupráce MČ Praha 3, městská část finančně podporuje preventivní programy na škole. V případě potřeby škola

spolupracuje s místně příslušnými orgány OSPOD. Rodičům také ŠMP doporučuje v případě potřeby péči odborných pracovišť, zejména SVP Dvojka.

Situační (SWOT) analýza:

Silné stránky:

Specializační studium školního metodika prevence
Zájem vedení školy i pedagogů o účinnou prevenci rizikového chování
Pověst a tradice školy
Kontakty na odborná pracoviště, externí poskytovatele
Schopnost provádět změny, přijímat nové
Spolupráce s rodiči (předávání informací, konzultace, společné řešení problémů)
Spolupráce s Klubem rodičů, Klubem rodičů a přátel Perunka
Dobré vztahy mezi pedagogy
Nabídka volnočasových aktivit a kroužků, otevření školy jako sportovního centra
Dobré vztahy mezi ročníky
Zkušenosti učitelského sboru, kvalifikovaní učitelé
Ochota pedagogů vzdělávat se
Snaha pedagogů hledat řešení začínajících problémů a předcházet jim

Slabé stránky:

Pasivita některých rodičů, jejich nezájem o spolupráci
Spolupráce s žákovským parlamentem
Zvyšování počtu cizinců, integrovaných žáků a jiných ohrožených skupin

Příležitosti:

Grantová politika MČ
Informovanost a metodická podpora (zejména ze strany poradenského metodika, PCPP)
Dostupné informace na internetu
Možnosti vzdělávání pedagogů a jeho kvalita
Možnost spolupráce s dalšími organizacemi při řešení problémů

Ohrožení:

Snižování dotací, množství finančních prostředků na prevenci
Výše rozpočtu školy
Vysoký výskyt některých typů rizikového chování ve společnosti, tolerance k tomuto chování, bagatelizování jeho nepříznivých dopadů

3. STANOVENÍ CÍLŮ PP

Cíl:	Dovednosti pro život (sebeovlivnění, sociální dovednosti) – jejich rozvíjení
Ukazatele dosažení cíle:	Osvojení dovedností pro život (Life-skills) se projeví v chování a jednání žáků v době školní docházky i v dalším životě
Zdůvodnění cíle:	Podle názoru odborníků (včetně Světové zdravotnické organizace) pomáhají činit informovaná rozhodnutí a vypořádat s každodenními problémy, usnadňují adaptivní chování
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Rozvíjení dovedností pro život je základem preventivního působení ve škole, je prevencí všech projevů rizikového chování

Cíl:	Prevence kouření, škodlivého užívání alkoholu a užívání drog
Ukazatele dosažení cíle:	Umožnit žákům dělat informovaná rozhodnutí, podporovat snížení počtu konzumentů i experimentátorů
Zdůvodnění cíle:	Jde o závislosti výrazně rozšířené v této věkové skupině (dle celostátních výzkumů i ve škole)
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Podpora zdravého životního stylu, prevence projevů rizikového chování

Cíl:	Prevence šikany, násilí a posilování právního vědomí
Ukazatele dosažení cíle:	Zvýší se povědomost žáků o protiprávním jednání, minimalizují se jeho projevy
Zdůvodnění cíle:	Je třeba neustále rozšiřovat právní vědomí žáků, rozvíjet jejich zodpovědnost, učit je respektovat práva druhých a dodržovat pravidla
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Rozvíjet a posilovat právní vědomí žáků, pěstovat jejich povědomí o vlastních právech a povinnostech i právech a povinnostech druhých

Cíl:	Vytváření příznivého klimatu, rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky ve třídách, vytváření bezpečného prostředí ve škole
Ukazatele dosažení cíle:	Nižší výskyt negativních vztahů ve třídách, příznivé klima (menší počet hlášených případů a stížností, výsledky dotazníkových šetření)
Zdůvodnění cíle:	Cíleným rozvíjením pozitivních vztahů vede k minimalizaci šikany a

	dalších negativních jevů
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Prevence agresivního chování a šikany, pěstování pozitivních vztahů mezi žáky, vytváření bezpečného prostředí

Cíl:	Prevence xenofobie, rasismu, rozvoj tolerance, začleňování cizinců a žáků ze sociálně a kulturně odlišného prostředí
Ukazatele dosažení cíle:	Podaří se začlenit žáky s odlišnostmi do třídních kolektivů, nebude docházet k projevům odmítání a netolerance
Zdůvodnění cíle:	Ve škole se zvyšuje počet cizinců, včetně cizinců z kulturně a nábožensky odlišného prostředí, rovněž ze sociálně odlišného prostředí
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Prevence extremismu, rasismu, xenofobie, antisemitismu, výchova k toleranci, přijímání odlišností, odmítání předsudků, podpora ohrožených skupin žáků

Cíl:	Podporovat zdravý životní styl, zvyšovat schopnost žáků činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí
Ukazatele dosažení cíle:	Zvýší se povědomí žáků o zdravém životním stylu i motivace k vlastnímu zdravějšímu způsobu života
Zdůvodnění cíle:	Podpora zdravého životního stylu je jedním z pilířů prevence rizikového chování, škola je vhodným prostředím pro jeho podporu, může ovlivnit chování žáků i v budoucnosti
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Podpora zdravého životního stylu

Cíl:	Prevence sexuálního rizikového chování
Ukazatele dosažení cíle:	Žáci se nebudou chovat rizikově, neprojeví se negativní dopady předčasného zahájení sexuálního života a nechráněného sexuálního styku
Zdůvodnění cíle:	Určitá část populace v tomto věku se chová sexuálně rizikově, hrozí nechtěné těhotenství a přenos sexuálně šířených poruch
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Prevence sexuálního rizikového chování, předcházení negativním důsledkům tohoto chování

Cíl:	Sledovat počínající projevy rizikového chování, hledat možnosti, jak je důsledně a účinně řešit ve spolupráci s rodiči žáků
Ukazatele dosažení cíle:	Sníží se počet projevů rizikového chování, projevy rizikového chování při včasné zachytu a řešení nedosáhnou tak závažné
Zdůvodnění cíle:	Projevy rizikového chování, pokud budou zachyceny co nejdříve, je spíše možné zastavit nebo alespoň minimalizovat, zapojení rodičů do řešení problému vede k lepším výsledkům
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Sledovat a zachytit pokud možno počínající projevy rizikového chování, řešit je důsledně a účinně

Cíl:	Zvýšit povědomí žáků o bezpečném chování, předcházení rizikům, zvyšovat jejich dovednosti v této oblasti
Ukazatele dosažení cíle:	Žáci se budou chovat méně rizikově, nebudou se dostávat do nebezpečných situací, naučí se jim předcházet, případně vhodně reagovat v případě nebezpečí
Zdůvodnění cíle:	Je třeba zvyšovat povědomí dětí o možných rizicích, naučit je rizika předvídat, předcházet jim, chovat se bezpečněji
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Podporovat bezpečné chování dětí nejen ve škole, naučit je myslet na svou bezpečnost i chovat se v rizikových situacích

Cíl:	Předcházet případům školní neúspěšnosti žáků, usilovat o to, aby každý žák pokračoval úspěšně ve vzdělávací cestě a ukončil základní vzdělání s možností dalšího studia
Ukazatele dosažení cíle:	Úspěšnost v přijímacím řízení na střední školy, žáci neskládají opravné zkoušky ani neopakují ročník z důvodu neprospěchu
Zdůvodnění cíle:	Selhání v základním vzdělávání vede k neúspěchům v dalším životě, je výrazným faktorem při rozvoji rizikového chování
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Předcházet různým formám rizikového chování, zajistit bezpečné a zdravé prostředí ve škole

Cíl:	Spolupráce s rodiči v oblasti prevence rizikového chování, zapojení rodičů do řešení projevů rizikového chování ve škole
Ukazatele dosažení cíle:	Podaří se zapojit rodiče, řešení problémů ve spolupráci s nimi bude účinnější

Zdůvodnění cíle:	Rodiče musí být v prevenci partnery školy, je třeba snažit se najít s nimi společně možnost řešení problému, vystupovat vůči dítěti jednotně
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Spolupráce s rodiči, jejich zapojení do řešení problémů

Cíl:	Zvýšit informovanost pedagogů v oblasti prevence rizikového chování, zlepšit jejich dovednosti při práci s kolektivem třídy, poskytnout jim potřebnou podporu
Ukazatele dosažení cíle:	Pedagogové se budou seznamovat s metodickými doporučeními a dalšími potřebnými dokumenty z oblasti prevence tak, aby mohli postupovat v souladu s nimi. Zlepší své dovednosti v práci se třídou, což přispěje ke zlepšení klimatu a budování bezpečného prostředí.
Zdůvodnění cíle:	Je třeba, aby se všichni pedagogové orientovali v problematice a mohli účinně pracovat s třídními kolektivy, je také třeba sjednocovat působení všech členů ped. sboru, zvyšovat kvalitu práce
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Zkvalitňovat práci celého pedagogického sboru, zvyšovat kompetence třídních učitelů i ostatních pedagogů v oblasti rizikového chování, věnovat se dalšímu vzdělávání pedagogů

4. SKLADBA AKTIVIT PP PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

a) Pedagogové

Název a odborné zaměření vzdělávání	Seznámení s aktuálním děním v oblasti prevence, předávání poznatků z odborných seminářů, odborných časopisů a odborné literatury
Stručná charakteristika	V rámci vstupů na poradách bude ŠMP informovat ostatní pedagogické pracovníky, v písemné podobě bude informace zpřístupňovat na vnitřní síti (disk U: - Prevence rizikového chování, intranet INFO) a na nástěnce pro pedagogy

Realizátor/lektor	ŠMP Mgr. B. Brožová
Počet proškolených pedagogů	32
Počet hodin	Dle potřeby
Termín konání	Průběžně během roku

Název a odborné zaměření vzdělávání	E-learningový kurs pro učitele – Kraje pro bezpečný internet
Stručná charakteristika	Odborný kurs zaměřený na bezpečnost dětí v prostředí internetu
Realizátor/lektor	Kraje pro bezpečný internet
Počet proškolených pedagogů	3
Počet hodin	12 lekcí
Termín konání	říjen

Název a odborné zaměření vzdělávání	Semináře pro školní metodiky prevence
Stručná charakteristika	Semináře zaměřené na změny v příslušné legislativě, semináře s přizvanými odborníky na aktuální témata z oblasti prevence
Realizátor/lektor	PPP pro Prahu 3 a 9
Počet proškolených pedagogů	1
Počet hodin	8 x 2
Termín konání	Průběžně během roku

b) Žáci**Tematické bloky ve výuce zaměřené na prevenci rizikového chování**

Ročník/pololetí	Předmět	Vzdělávací oblast	Téma	Časová dotace	Vyučující
1. ročník	český jazyk, matematika, prvouka	VDO	výchova k demokratickému myšlení v rámci třídy, k samostatnosti, odpovědnosti, sebekontrolě, ohleduplnosti	průběžně během celého škol. roku	Hainzová, Volaříková, Sovadinová
2. ročník	český jazyk	MKV	hry zaměřené na empatii, toleranci a harmonické lidské vztahy	průběžně během celého škol. roku	Hudíková, Maur, Hartlová
3. ročník	český jazyk	OSV	porozumění sobě i druhým	průběžně během celého škol. roku	Vencálková, Čížková, Taussigová
5. ročník	informatika	Informační a komunikační technologie	SW pirátství, pravidla komunikace na internetu	cca 3 hod.	Kubínová Bimková, Čulák
1. ročník	prvouka	Člověk a jeho svět	bezpečné chování doma, ve škole i na ulici, péče o zdraví, správná výživa	cca 10 hod.	Hainzová, Volaříková, Sovadinová
2. ročník	prvouka	Člověk a jeho svět	prevence úrazů a nemocí, vhodné způsoby trávení volného času	cca 10 hod.	Hudíková, Maur, Hartlová

3. ročník	prvouka	MKV	předcházení předsudkům vůči menšinám	cca 2 hod.	Vencálková, Čížková, Taussigová
4., 5. ročník	přírodověda	Člověk a jeho svět	ochrana zdraví – prevence užívání návykových látek	cca 5 hod.	Malinová, Pilátová, Freyová, Boberová, Hrubá
4. ročník	vlastivěda	Člověk a jeho svět	právo a spravedlnost – dodržování právních norem, tolerance a odpovědnost, respekt k druhým, schopnost týmové spolupráce	cca 3 hodiny, resp. během celého škol.	Malinová, Pilátová, Freyová
6. ročník	informatika	Informační a komunikační technologie	SW pirátství, bezpečná komunikace na internetu	cca 5 hod.	Hřebíková, Čulák
9. ročník	dějepis	Člověk a společnost	výuka moderních dějin jako prevence rasismu a xenofobie	během celého ročníku	Černá
6. ročník	občanská výchova	Člověk a společnost	pravidla soužití ve škole, spolupráce, prevence šikany, řešení konfliktů a problémů	cca 6 hodin	Krylová
7. ročník	občanská výchova	Člověk a společnost	vztahy mezi lidmi – efektivní komunikace, asertivní jednání, řešení problémů a konfliktů, tolerance a ohleduplnost	cca 8 hodin	Černá

8. ročník	občanská výchova	Člověk a společnost	výchova k demokratickému myšlení a chování, systém osobních hodnot, sebepoznání, seberozvoj, osobní kázeň	během celého školního roku	Houfková
9. ročník	občanská výchova	Člověk a společnost	rozvíjení právního vědomí jako prevence rizikového chování	během celého školního roku	Houfková
9. ročník	chemie	Člověk a příroda	léčiva a návykové látky	cca 5 hodin	Piruchta
8. a 9. ročník	výchova ke zdraví	Člověk a zdraví	zdravé a vyrovnané sebepojetí,seberegulace, sebereflexe, sebeovládání, komunikace a kooperace, morální rozvoj, psychohygiena, zvládání problémových situací a vyhledání pomoci, prevence autodestruktivních závislostí, sexuální výchova s prevencí rizikového chování a zneužívání	během celého školního roku	Kučírková

Specifická prevence

Název programu	(Ne)zahulíme, uvidíme
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Podpora zdravého životního stylu, formování odmítavého postoje ke kouření tabákových produktů a především užívání konopných drog
Realizátor	Jules a Jim, z.s. spolu s Českou koalicí proti tabáku, o. s.
Cílová skupina	žáci 7. ročníku
Počet žáků v programu	38
Počet hodin programu	2 hodiny
Návaznost programu na cíle MPP	Prevence kouření a užívání drog, formování postojů, podpora zdravého životního stylu
Ukazatele úspěšnosti	Zlepšení informovanosti dětí v oblasti, snižování počtu konzumentů a experimentátorů, nižší počet případů konzumace
Termín	říjen 2017
Zodpovědná osoba	lektoři Jules a Jim, z.s.

Název programu	Nekuřátka
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Podpora zdravého životního stylu, formování odmítavého postoje ke kouření
Realizátor	Jules a Jim, z.s. spolu s Českou koalicí proti tabáku, o. s.
Cílová skupina	žáci 4. ročníku
Počet žáků v programu	70
Počet hodin programu	každá třída 2 x 2 hodiny
Návaznost programu na cíle MPP	Prevence kouření, formování postojů, podpora zdravého životního stylu
Ukazatele úspěšnosti	Snížení počtu kuřáků mezi žáky, snížení počtu těch, kteří začnou kouřit
Termín	říjen 2017, jaro 2018
Zodpovědná osoba	lektoři Jules a Jim, z.s.

Název programu	(Ne)pijeme s rozumem
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Prevence škodlivého užívání alkoholu, vyvracení mýtů o alkoholu, formování správných postojů a schopnosti rozhodovat se
Realizátor	Jules a Jim, z.s.
Cílová skupina	žáci 8. ročníku
Počet žáků v programu	42
Počet hodin programu	2 hodiny
Návaznost programu na cíle MPP	Prevence rizikového užívání alkoholu, zdravý životní styl
Ukazatele úspěšnosti	Snížení počtu projevů rizikového chování v této oblasti, bezpečné chování žáků
Termín	jaro 2018
Zodpovědná osoba	lektoři Jules a Jim, z.s.

Název programu	Drogy – (Ne)beru
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Prevence užívání drog, vyvracení mýtů o drogách, formování správných postojů a schopnosti rozhodovat se
Realizátor	Jules a Jim, z.s.
Cílová skupina	žáci 9. ročníku
Počet žáků v programu	24
Počet hodin programu	2 hodiny
Návaznost programu na cíle MPP	Prevence užívání drog, zdravý životní styl
Ukazatele úspěšnosti	Snížení počtu projevů rizikového chování v této oblasti, bezpečné chování žáků
Termín	jaro 2018
Zodpovědná osoba	lektoři Jules a Jim, z.s.

Název programu	Sexuální výchova
Typ programu	interaktivní kurs
Stručná charakteristika programu	Prevence rizikového chování v oblasti sexuality, prevence předčasného zahájení sexuálního života a nežádoucího

	těhotenství
Realizátor	3. lékařská fakulta UK - IFMSA
Cílová skupina	žáci 9. A
Počet žáků v programu	24
Počet hodin programu	2
Návaznost programu na cíle MPP	Prevence sexuálního rizikového chování, zdravý životní styl
Ukazatele úspěšnosti	Nebudou se projevovat negativní důsledky předčasného sexuálního života a nechráněného sexu mezi žáky
Termín	22.11. 2017
Zodpovědná osoba	P.Kántor – 3. LF UK

Název programu	Třídnické hodiny
Typ programu	Třídnická hodina
Stručná charakteristika programu	Zlepšování klimatu ve třídách, rozvoj pozitivních vztahů ve třídách, rozvoj dovedností pro život, prevence šikany, násilí a prevence dalšího rizikového chování, včasné řešení veškerých problémů
Realizátor	Třídní učitelé
Cílová skupina	žáci školy
Počet žáků v programu	338
Počet hodin programu	10 x 1, podle potřeby více
Návaznost programu na cíle MPP	Zlepšování klimatu ve třídách, rozvoj pozitivních vztahů ve třídách, rozvoj dovedností pro život, prevence šikany, násilí a prevence dalšího rizikového chování, včasné řešení veškerých problémů
Ukazatele úspěšnosti	Zlepšení klimatu školy, včasná informovanost o problémech a tím i možnost jejich řešení
Termín	průběžně během školního roku
Zodpovědná osoba	třídní učitelé

Název programu	Podpora žáků s odlišným mateřským jazykem a jejich rodičů
Typ programu	Péče o integraci žáků formou IVP, speciálního kroužku, individuálních konzultací a setkání s rodiči, práce s třídními

	kolektivy
Stručná charakteristika programu	Úspěšná integrace je prevencí rizikového chování žáků-cizinců i prevencí projevů xenofobie a rasismu
Realizátor	ŠMP, třídní učitelé, všichni vyučující
Cílová skupina	žáci školy
Počet žáků v programu	43
Počet hodin programu	dle potřeby
Návaznost programu na cíle MPP	Prevence xenofobie, rasismu, rozvoj tolerance, začleňování cizinců a žáků ze sociálně a kulturně odlišného prostředí
Ukazatele úspěšnosti	Úspěšné začlenění žáků-cizinců, jejich přejetí spolužáky bez projevů rasismu a xenofobie
Termín	průběžně během školního roku
Zodpovědná osoba	ŠMP Mgr. B Brožová

Název programu	Informování žáků prostřednictvím nástěnky ve škole a na webových stránkách školy
Typ programu	Trvalý přístup k základním kontaktům a informacím
Stručná charakteristika programu	Na nástěnce na frekventovaném místě školy jsou vyvěšeny informace k osobnímu bezpečí (bezpečný internet, jak postupovat při problémech), kontakty na krizová pracoviště, kontakty na ŠMP
Realizátor	ŠMP
Cílová skupina	žáci školy
Počet žáků v programu	486
Počet hodin programu	dle potřeby
Návaznost programu na cíle MPP	Prevence rizikového chování, zajištění bezpečnosti
Ukazatele úspěšnosti	Žáci mají přístup k potřebným informacím
Termín	průběžně během školního roku
Zodpovědná osoba	ŠMP Mgr. B Brožová

Název programu	Preventivně vzdělávací programy zaměřené na bezpečnost: Bezpečný kontakt se psy
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Informace a dovednosti potřebné k bezpečnému chování

	v různých situacích
Realizátor	Skupina ochrany osob a majetku Městské policie
Cílová skupina	žáci 1. ročníku
Počet žáků v programu	75
Počet hodin programu	1 hodina
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit povědomí žáků o bezpečném chování, předcházení rizikům, zvyšovat jejich dovednosti v této oblasti, posilování právního vědomí
Ukazatele úspěšnosti	Žáci změni své postoje, získají potřebné dovednosti, budou se chovat bezpečněji
Termín	listopad
Zodpovědná osoba	preventisté Skupiny ochrany osob a majetku MP

Název programu	Prevence školní neúspěšnosti
Typ programu	
Stručná charakteristika programu	Všichni vyučující sledují signály selhávání žáků a ihned je řeší spolu s třídním učitelem, školním poradenským pracovištěm, vedením školy, žákem a rodiči. Nabízejí jednak poradenskou pomoc (techniky učení, správná domácí příprava apod.), jednak doučování a také kontakty na školská poradenská zařízení
Realizátor	pedagogové školy
Cílová skupina	všichni žáci
Počet žáků v programu	486
Počet hodin programu	
Návaznost programu na cíle MPP	Předcházet projevům školní neúspěšnosti
Ukazatele úspěšnosti	Nedochází (nebo jen v malém počtu případů) k opakování ročníku z důvodu nedostatečného prospěchu, minimální počet opravných zkoušek a žáků hodnocených nedostatečnou; nevyskytují se případy ukončení školní docházky dříve než 9. ročníkem, žáci pokračují ve studiu na střední škole
Termín	celý školní rok
Zodpovědná osoba	pedagogové školy

Název programu	Preventivně vzdělávací programy zaměřené na bezpečnost: Bezpečně v každém ročním období
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Informace a dovednosti potřebné k bezpečnému chování v různých situacích
Realizátor	Skupina ochrany osob a majetku Městské policie
Cílová skupina	Žáci 2. a 3. ročníku
Počet žáků v programu	134
Počet hodin programu	1 hodina
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit povědomí žáků o bezpečném chování, předcházení rizikům, zvyšovat jejich dovednosti v této oblasti, posilování právního vědomí
Ukazatele úspěšnosti	Žáci změni své postoje, získají potřebné dovednosti, budou se chovat bezpečněji
Termín	listopad
Zodpovědná osoba	preventisté Skupiny ochrany osob a majetku MP

Název programu	Preventivně vzdělávací programy zaměřené na bezpečnost: Bezpečně v dětském kolektivu
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Informace a dovednosti potřebné k bezpečnému chování v různých situacích
Realizátor	Skupina ochrany osob a majetku Městské policie
Cílová skupina	Žáci 4. ročníku
Počet žáků v programu	70
Počet hodin programu	2 hodiny
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit povědomí žáků o bezpečném chování, předcházení rizikům, zvyšovat jejich dovednosti v této oblasti, posilování právního vědomí
Ukazatele úspěšnosti	Žáci změni své postoje, získají potřebné dovednosti, budou se chovat bezpečněji
Termín	listopad
Zodpovědná osoba	preventisté Skupiny ochrany osob a majetku MP

Název programu	Preventivně vzdělávací programy zaměřené na bezpečnost: Jak si nenechat ublížit
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Informace a dovednosti potřebné k bezpečnému chování v různých situacích
Realizátor	Skupina ochrany osob a majetku Městské policie
Cílová skupina	Žáci 5., 6. a 7. ročníku
Počet žáků v programu	119
Počet hodin programu	2 hodiny
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit povědomí žáků o bezpečném chování, předcházení rizikům, zvyšovat jejich dovednosti v této oblasti, posilování právního vědomí
Ukazatele úspěšnosti	Žáci změni své postoje, získají potřebné dovednosti, budou se chovat bezpečněji
Termín	listopad
Zodpovědná osoba	preventisté Skupiny ochrany osob a majetku MP

Název programu	Preventivně vzdělávací programy zaměřené na bezpečnost: Mimořádné události
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Informace a dovednosti potřebné k bezpečnému chování v různých situacích
Realizátor	Skupina ochrany osob a majetku Městské policie
Cílová skupina	Žáci 8. ročníku
Počet žáků v programu	42
Počet hodin programu	2 hodina
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit povědomí žáků o bezpečném chování, předcházení rizikům, zvyšovat jejich dovednosti v této oblasti, posilování právního vědomí
Ukazatele úspěšnosti	Žáci změni své postoje, získají potřebné dovednosti, budou se chovat bezpečněji
Termín	listopad
Zodpovědná osoba	preventisté Skupiny ochrany osob a majetku MP

Název programu	Blok všeobecné prevence na téma spolupráce a komunikace se zaměřením na vztahy ve třídách
Typ programu	blok prevence
Stručná charakteristika programu	Rozvoj potřebných dovedností pro život, komunikačních a sociálních dovedností, lektoři ve spolupráci s třídními učiteli blok přizpůsobí konkrétní situaci ve třídách
Realizátor	Jules a Jim, z.s.
Cílová skupina	žáci 5. ročníku
Počet žáků v programu	60
Počet hodin programu	3 hodiny
Návaznost programu na cíle MPP	Rozvoj životních dovedností, prevence šikany a násilí
Ukazatele úspěšnosti	Žáci změni své postoje, získají potřebné dovednosti, zlepší se vztahy ve třídě, zlepšení klimatu
Termín	říjen
Zodpovědná osoba	lektoři Jules a Jim, z.s.

Název programu	Bezpečné chování v elektronickém světě
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Prevence rizikového chování na internetu, prevence kyberšikany
Realizátor	Útvar prevence Městské policie
Cílová skupina	žáci 5. a 6. ročníku
Počet žáků v programu	81
Počet hodin programu	1 hodina
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit povědomí žáků o bezpečném chování, předcházení rizikům, zvyšovat jejich dovednosti v této oblasti, posilování právního vědomí
Ukazatele úspěšnosti	Žáci změni své postoje, získají potřebné dovednosti, budou se chovat bezpečněji
Termín	listopad
Zodpovědná osoba	preventisté Útvaru prevence MP

Název programu	Kyberšikana
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Prevence kyberšikany a dalšího rizikového chování na internetu

Realizátor	Útvar prevence Městské policie
Cílová skupina	žáci 7. ročníku
Počet žáků v programu	38
Počet hodin programu	1 hodina
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit povědomí žáků o bezpečném chování, předcházení rizikům, zvyšovat jejich dovednosti v této oblasti, posilování právního vědomí
Ukazatele úspěšnosti	Žáci změni své postoje, získají potřebné dovednosti, budou se chovat bezpečněji
Termín	listopad
Zodpovědná osoba	preventisté Útvaru prevence MP

Název programu	Autorská práva
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Informace a dovednosti potřebné k bezpečnému chování v různých situacích, posilování právního vědomí
Realizátor	Útvar prevence Městské policie
Cílová skupina	žáci 8. ročníku chlapci
Počet žáků v programu	19
Počet hodin programu	2 hodiny
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit povědomí žáků o bezpečném chování, předcházení rizikům, zvyšovat jejich dovednosti v této oblasti, posilování právního vědomí
Ukazatele úspěšnosti	Žáci změni své postoje, získají potřebné dovednosti, budou se chovat bezpečněji
Termín	listopad
Zodpovědná osoba	preventisté Útvaru prevence MP

Název programu	Partnerské násilí
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Informace a dovednosti potřebné k bezpečnému chování v různých situacích
Realizátor	Útvar prevence Městské policie
Cílová skupina	žáci 8. ročníku dívky

Počet žáků v programu	23
Počet hodin programu	2 hodina
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit povědomí žáků o bezpečném chování, předcházení rizikům, zvyšovat jejich dovednosti v této oblasti, posilování právního vědomí
Ukazatele úspěšnosti	Žáci změni své postoje, získají potřebné dovednosti, budou se chovat bezpečněji
Termín	listopad
Zodpovědná osoba	preventisté Útvaru prevence MP

Název programu	Bezpečné dospívání
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Informace a dovednosti potřebné k bezpečnému chování v různých situacích
Realizátor	Útvar prevence Městské policie
Cílová skupina	žáci 9. ročníku
Počet žáků v programu	24
Počet hodin programu	2 hodiny
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit povědomí žáků o bezpečném chování, předcházení rizikům, zvyšovat jejich dovednosti v této oblasti, posilování právního vědomí
Ukazatele úspěšnosti	Žáci změni své postoje, získají potřebné dovednosti, budou se chovat bezpečněji
Termín	listopad
Zodpovědná osoba	preventisté Útvaru prevence MP

Název programu	Nenech to být
Typ programu	aplikace pro anonymní hlášení šikany
Stručná charakteristika programu	Všichni žáci byli informováni o možnosti využít aplikaci, tlačítko pro vstup je umístěno na webových stránkách školy
Realizátor	Linka bezpečí, PPP Brno, MŠMT
Cílová skupina	všichni žáci školy
Počet žáků v programu	486
Počet hodin programu	

Návaznost programu na cíle MPP	sledovat projevy rizikového chování, včasný záchyt problémů a jejich řešení
Ukazatele úspěšnosti	Zlepšení klimatu ve škole, předcházení výskytu závažných případů šikany
Termín	kdykoliv během školního roku (včetně prázdnin)
Zodpovědná osoba	ŠMP B. Brožová

c) Rodiče

Název programu	Informovanost, spolupráce a podpora
Stručná charakteristika programu	Individuální konzultace s rodiči (z podnětu školy i z podnětu rodičů), společné řešení problémů dětí, poskytování kontaktů na odborná pracoviště podle potřeb a přání rodičů, rubrika na školních stránkách
Realizátor	ŠMP spolu s třídními učiteli
Počet hodin programu	Podle potřeby
Termín konání	Průběžně
Zodpovědná osoba	ŠMP Mgr. B. Brožová, třídní učitelé

Název programu	Posilování vztahu mezi rodinou a školou formou společných akcí
Stručná charakteristika programu	Rodiče jsou zváni do školy na společné akce dětí, rodičů, pedagogů a dalších pracovníků školy (vyrábění adventních věnců, charitativní sportovní sobota, vánoční jarmark, anglické večery apod.)
Realizátor	vychovatelky školní družiny, učitelé
Počet hodin programu	Podle zájmu a možností
Termín konání	Podle plánu akcí a zájmu rodičů
Zodpovědná osoba	Pracovníci školy podle jednotlivých akcí

Název programu	Nenech to být
Stručná charakteristika programu	aplikace pro anonymní hlášení šikany
Realizátor	Linka bezpečí, PPP Brno, MŠMT
Počet hodin programu	
Termín konání	kdykoliv během školního roku (včetně prázdnin)
Zodpovědná osoba	ŠMP B. Brožová

5. EVALUACE

A) Kvalitativní hodnocení programů uskutečněných v roce 2016 – 2017

Prevenci rizikového chování se věnovali během celého školního roku pedagogové v rámci výuky, témata prevence jsou zařazena do školního vzdělávacího programu už od 1. ročníku. Důležitou součástí prevence je také práce třídních učitelů s třídami, pracují se žáky na pravidelných třídnických hodinách, konají se jednou měsíčně. Kromě toho se třídní učitelé snaží sledovat výskyt projevů rizikového chování a ihned na ně reagují. Spolupracují přitom se školním poradenským pracovištěm a vedením školy. Zaměřili jsme se také na prohloubení spolupráce s rodiči, případné projevy rizikového chování škola řešila vždy ve spolupráci s rodiči. Osvědčila se i forma společných setkání rodičů, dítěte a pedagogů (třídní učitel, ŠMP). Tento model se osvědčuje a chceme v něm i nadále pokračovat. Rodiče také začínají ve větší míře využívat poradenských služeb školy, obracejí se na školu se žádostmi o kontakty na odborné služby a odborná pracoviště.

Škola při realizaci preventivních aktivit spolupracovala s několika externími organizacemi. Osvědčená je spolupráce s *Městskou policií hl. m. Prahy* – jednak s Útvarem prevence, který připravuje programy z oblasti bezpečnosti v elektronickém světě, rizikového chování spojeného s obdobím dospívání, zaměřují se na posílení právního vědomí. Útvar prevence připravil i přednášku pro rodiče na téma bezpečnosti dětí v elektronickém světě. O tuto přednášku byl větší zájem než v minulých letech, ale stejně se vzhledem k počtu žáků ve škole účastnila jen menšina rodičů (zaplnili jednu větší učebnu). Zúčastnění rodiče hodnotili přednášku velmi kladně. Dále spolupracujeme se Skupinou ochrany osob a majetku. Tato skupina připravuje programy zaměřené na bezpečné chování, ale také na prevenci šikany a chování za mimořádných situací. Programy MP mají jasnou koncepci, lektori jsou zkušení a programy hodnotí příznivě žáci i učitelé. Také rodiče kladně hodnotí, že se škola zaměřuje na prevenci v této oblasti. Ve spolupráci s MP chceme pokračovat i v dalším roce.

Škola dále spolupracovala s organizací *Jules a Jim, z.s.*, která se spojila s Českou koalicí proti tabáku, s níž jsme spolupracovali několik let. Tato organizace zajistila program specifické protidrogové prevence TATRA D (tabák, tráva, alkohol, drogy). Program je diferencovaný podle věku, jednotlivá témata na sebe navazují. Pokud škola zajistí program v několika po sobě jdoucích letech, projde žák školy postupně komplexním preventivním programem. semináře probíhají ve 4., 7., 8. a 9. ročníku. Program byl spolufinancován školou a Městskou částí Praha 3 (prostředky z grantového řízení).

Pro žáky 9. ročníku jsme plánovali přednášku *Láska ano, děti ještě ne* (prevence rizikového chování v oblasti sexuality), ovšem realizátor, s nímž jsme předtím několik let spolupracovali, ukončil činnost. Přednáška se proto nekonala.

Pro žáky 3. ročníku jsme díky finanční dotaci MČ Praha 3 připravili programy zaměřené na vybudování pozitivních vztahů ve třídách, pro žáky 8. ročníku preventivní blok zaměřený na zvládání agrese a sociální dovednosti realizovalo. Programy realizovalo sdružení *Život bez závislostí*.

Na základě celostátně zveřejňovaných dat jsme se rozhodli věnovat se více prevenci škodlivého užívání alkoholu ve spolupráci se společností *Sananim*, která v 7. ročníku realizovala program *Než užiješ alkohol, užij mozek!*

Navíc k plánovaným programům se podařilo zajistit program Destigmatizace lidí s duševním onemocněním, který se zaměřil nejen na prevenci projevů nesnášenlivosti k osobám s duševním onemocněním, ale i na osvětu v oblasti duševních onemocnění a jejich léčby. Program připravilo s finanční podporou MHMP *Prevcentrum* spolu s organizací pomáhající duševně nemocným Baobab.

Dále pokračovala spolupráce s *klinikou adiktologie 1. lékařské fakulty UK* v rámci programu prevence užívání návykových látek *Unplugged* a ověřování jeho účinnosti. V 9. ročníku pokračovalo opakované dotazníkové šetření, kterého se zúčastnila se souhlasem rodičů většina žáků. Proběhlo zároveň i dotazníkové šetření mezi rodiči. Zároveň jsme v 6. ročníku pracovali s tímto programem, byl zařazen do hodin občanské výchovy a žáci ho přijali velmi pozitivně.

Důležitou součástí prevence rizikového chování na škole je i *podpora integrace cizinců*. Z finančních prostředků ministerstva vnitra (grant zajistila Městská část Praha 3) byl hrazen kroužek českého jazyka pro děti s odlišným mateřským jazykem. Kroužek je zaměřen nejen na doučování českého jazyka jako jazyka cizího, ale také na poznávání realit, tradic, způsobu života. To vše pomáhá žákům-cizincům k lepší integraci. Škola se věnovala také poskytování potřebných poradenských služeb cizincům a rovněž adekvátnímu začlenění žáků-cizinců do třídních kolektivů, prevenci rasismu a xenofobie.

Škola je také zaregistrována do projektu *Nenech to být*, tato aplikace umožňuje podávat anonymní oznámení o výskytu šikany prostřednictvím internetu. O možnosti byly informovány všechny děti i rodiče, tlačítko pro vstup do aplikace je na hlavní stránce školního webu. Aplikace je funkční, ale nepřišlo ani jedno hlášení. Rodiče i žáci se obracejí i s drobnými problémy přímo na třídní učitele nebo na ŠMP.

Rodiče jsou o preventivních aktivitách informováni prostřednictvím rubriky *Prevence rizikového chování* na webových stránkách školy, zde jsou i informace o tom, jak kontaktovat školní metodičku prevence. Podle počítadla je o zveřejněné informace mezi rodiči zájem. Informace pro žáky jsou na nástěnce na chodbě školy. Velmi dobře funguje spolupráce vedení školy, školní metodičky prevence, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků při zajišťování preventivních aktivit i při řešení problémů ve třídách a jednání s rodiči.

Plánovaný seminář pro pedagogy zaměřený na řešení problémových situací ve třídě se nekonal – důvodem byly problémy na straně realizátora Pražského centra primární prevence.

B) Kvantitativní hodnocení

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU

Vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky v oblasti prevence RCh	
Počet vzdělávacích aktivit	10
Počet celkově proškolených pedagogů	33
Počet hodin	10 x 20 min

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

	Počet aktivit	Počet hodin	Počet zúčastněných rodičů
Aktivity pro rodiče v oblasti prevence RCh	8	15+ trvale na webu	Přednáška 25, ostatní nelze přesně kvantifikovat (účast hojná)

III. PREVENTIVNÍ AKTIVITY PRO ŽÁKY ŠKOLY

Specifické preventivní aktivity, reagující na individuální situaci (problém) ve třídě	Počet aktivit	Počet žáků	Počet hodin přímé práce
Blok primární prevence	3	95	26
Interaktivní seminář	41	464	59
Beseda	0	0	0
Komponovaný pořad	0	0	0
Pobytová akce	0	0	0
Situační intervence	0	0	0
Jiné (přednáška)	23	464	32

Volnočasové aktivity při školách	Počet aktivit	Počet žáků
Školní kluby	0	0
Školní kroužky	37	360
Víkendové akce školy	0	0
Prázdninové akce školy	0	0
Jiné	0	0

Použité zkratky:

PP – preventivní program

RCh – rizikové chování

ŠMP – Školní metodik prevence

VP – Výchovný poradce

PPP – Pedagogicko-psychologická poradna

MHMP – Magistrát hlavního města Prahy

MČ – Městská část

OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí

RVP – Rámcový vzdělávací program

ŠVP – Školní vzdělávací program

VDO – Výchova demokratického občana (dle RVP)

MKV – Multikulturní výchova (dle RVP)

OSV – Osobnostní a sociální výchova (dle RVP)

Příloha č. 1

Program proti šikanování

Program je vypracován na základě Metodického pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních a dle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.

Škola se zaměřuje především na prevenci šikany jednak podporou pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky, jednak zajišťováním vhodných odborně vedených preventivních programů. Všichni učitelé, zejména pak třídní učitelé, sledují atmosféru a dění ve třídách, spolupracují na zajištění bezpečného prostředí ve škole. Podpora solidarity, tolerance, vzájemného respektu, rozvoj spolupráce jsou začleněny do školního vzdělávacího programu. Důležitým prvkem prevence šikany jsou třídnické hodiny.

Ve školním a klasifikačním řádu jsou stanovena výchovná opatření, která lze použít při řešení šikany. Zároveň jsou nastavena taková pravidla, která vedou k vytváření bezpečného a přátelského prostředí ve škole.

Všichni pedagogičtí pracovníci jsou si vědomi závažnosti problému a nepodceňují ani drobné signály o možné šikaně mezi žáky. Důležitým preventivním opatřením je i účinný dohled a dozor pedagogů. Prevenci šikany a řešení vzniklých problémů se věnuje užší realizační tým, který tvoří vedení školy, ŠMP, výchovný poradce, zástupci třídních učitelů z 1. a 2. stupně a vedoucí vychovatelka školní družiny.

Ve škole pracuje školní poradenské pracoviště (ŠMP, výchovný poradce), které poskytuje poradenské služby rodičům i žákům a konzultace a metodickou pomoc pedagogům obou stupňů i mateřské školy. V případě potřeby škola využívá možnost spolupráce s odbornými pracovišti (PPP, SVP aj.). V závažnějších případech škola informuje OSPOD, je si vědoma své oznamovací povinnosti vůči orgánům činným v trestním řízení.

Škola při prevenci a řešení šikany spolupracuje s rodiči, předává jim potřebné informace.

Krizový plán pro řešení šikany ve škole:

Podle typu šikany (viz metodický pokyn) existují dva možné scénáře řešení pro základní školu a scénář pro mateřskou školu.

1. Scénář pro obyčejnou počáteční šikanu

- zachycení signálu o šikaně pedagogem, přijetí informace od žáků či rodičů, vyhodnocení informací, předání informací školnímu metodikovi prevence, třídnímu učiteli, vedení školy

- posouzení dostupných informací a odhad závažnosti problému, stanovení formy šikany, příprava konkrétního postupu dle situace (ŠMP ve spolupráci s třídním učitelem, vedením školy, dalšími pedagogy působícími ve třídě)
- rozhovor s těmi, kteří šikanu oznámili, rozhovor s oběťmi
- nalezení svědků, rozhovor s nimi
- zajištění ochrany obětem
- vyhodnocení získaných informací, podle toho rozhovor s agresory buď směřují k metodě usmíření, nebo k metodě vnějšího nátlaku
- realizace zvolené metody řešení – buď metoda usmíření, nebo metoda vnějšího nátlaku (výchovní pohovor, výchovní komise, potrestání agresorů)
- třídnická hodina, na které buď proběhne usmíření, nebo bude oznámeno potrestání agresorů
- jednání s rodiči oběti, případně zprostředkování odborné péče o oběť
- jednání s rodiči agresorů (pokud neproběhlo dříve v rámci řešení metodou vnějšího nátlaku), případně zprostředkování odborné péče
- další práce s agresory (náhled na vlastní chování, motivy, zprostředkování odborné péče)
- práce s třídním kolektivem směřující k nápravě vztahů ve třídě, překonání případných traumat svědků (tzv. mlčící většiny)
- informování rodičů na třídní schůzce (může být svolána mimořádná)

2. *Scénář řešení pokročilé šikany (s neobvyklou formou) – např. výbuch skupinového násilí, třídní lynčování apod.*

- rychlý odhad závažnosti a formy šikany, zvládnutí vlastního šoku pedagoga, volba dalšího postupu podle situace
- bezprostřední zásah pedagoga k záchraně oběti, zajištění nutné spolupráce dalších pedagogů (např. na poschodí)
- předání informace vedení školy, školnímu metodikovi prevence, třídnímu učiteli, vyhodnocení informace a stanovení dalšího postupu
- opatření směřující k tomu, aby bylo agresorům znemožněno domluvit si nepravdivé výpovědi, ovlivňovat svědky
- pomoc a podpora oběti, zprostředkování odborné pomoci (lékařské, krizová intervence)
- nahlášení události policii, navázání spolupráce s dalšími institucemi (PPP, SVP, OSPOD)
- informace rodičům

- zahájení vyšetřování události rozhovory s obětí a informátory
- nalezení dalších svědků (mezi nespolupracujícími vybereme nejslabší články), rozhovory se svědky (lze přistoupit i ke konfrontaci)
- rozhovor s agresory, případně konfrontace agresorů (nikdy konfrontace agresorů s obětí)
- jednání s rodiči individuální, třídní schůzka
- práce s agresory (náhled vlastního chování, zprostředkování odborné péče), potrestání agresorů
- práce s třídním kolektivem, náprava vztahů ve třídě, překonání traumat svědků

Při řešení obou typů šikany spolupracuje ŠMP s třídními učiteli, vedením školy a dalšími pedagogickými pracovníky, v případě potřeby jsou kontaktovány i další instituce s žádostí o pomoc (PPP, SVP, případně neziskové organizace). Po uzavření případu je provedeno důkladné vyhodnocení situace, jejích příčin s cílem najít opatření, díky nimž se bude výskyt podobných případů minimalizovat.

3. *Scénář ochrany dětí před šikanou v mateřské škole*

Pedagog vyhodnotí informace získané od rodičů, informátorů, obětí i z vlastního pozorování a zvolí vhodný způsob nápravy. Vybírá přitom z následujících metod, které je dobré i kombinovat:

- Rozhovor s dítětem, které ostatním ubližuje, upozornit ho na to, že porušuje pravidla, vysvětlit, v čem je jeho chování nesprávné, jak jinak by mělo postupovat v těchto situacích, vše srozumitelně, přiměřeně věku. Jakmile dojde i k malému zlepšení chování, oceníme to.
- Zavedení ochranného režimu oběti v podobě intenzivnějšího dozoru, v závažnějších případech je možné oddělit oběť a útočníka (převedení do jiného oddělení). Nepřistupujeme ke konfrontaci oběti a útočníka.
- Práce se skupinou směřující k podpoře spolupráce, volíme kooperativní techniky místo soutěživých. Posilujeme žádoucí vzory chování, umožníme dětem získat vhled do pocitů tomu, komu je ubližováno (pohádky, příběhy, jejich dramatizace).
- Rozhovor s rodiči agresora (až po zmapování situace), snažíme se je především získat pro spolupráci, jejímž cílem je změna chování dítěte, nastolení žádoucích forem chování. S rodiči útočníka by měl mluvit pedagog, přímé rozhovory rodiče oběti a útočníka nejsou vhodné.

Pedagog vždy informuje o situaci zástupkyni ředitelky pro předškolní vzdělávání. Pedagogové MŠ mohou také kontaktovat ŠMP, konzultovat možné řešení situace, společně mohou i vést rozhovory s rodiči a případně jim zprostředkovat odbornou péči.

Ohlašovací povinnost školy:

Pokud dojde v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR (případně na státní zastupitelství). Dále škola nahlásí případy hlášené Policii ČR (státnímu zastupitelství) také příslušnému OSPOD. Škola ohlásí příslušnému OSPOD i případy, kdy nebyl zákonný důvod k hlášení Policii ČR (státnímu zastupitelství), ale jedná se i tak o závažný případ.

Škola oznámí skutečnost, že došlo k šikaně zákonným zástupcům oběti i agresora.

Nápravná opatření:

Škola využívá běžná nápravná opatření stanovená ve školním a klasifikačním řádu (výchovná opatření, snížení známky z chování). Dále je možné přistoupit i k přeřazení žáka do jiné třídy či skupiny, pokud je to možné a vhodné.

Rodičům agresora může být doporučena vhodná odborná péče, pedagogové rovněž dále s dítětem pracují, snaží se rozkrýt motivy jeho chování, což může být klíčem k nápravě, snaží se také, aby dítě získalo náhled na své chování. Pokud je to vhodné, škola umožní agresorovi individuální výchovný plán.

Rodičům oběti škola předá kontakty na vhodnou odbornou pomoc. Třídní učitel se ve spolupráci s ŠMP, dalšími pedagogy případně přizvanými odborníky zaměří na nápravu situace ve třídě, dále pracuje s třídním kolektivem.

Příloha č. 2

Přehled volnočasových aktivit při škole

Škola nabízí žákům bohatou škálu volnočasových aktivit. Zájem je především mezi žáky 1. stupně, starší děti mají o tyto aktivity podstatně menší zájem. Volnočasové aktivity organizuje jednak školní družina (měsíční projekty, letní tábor), jednak Školní sportovní klub Lobkowitz, v nabídce jsou i kroužky školní a také kroužky nabízené v budově školy externími agenturami.

Za aktivitu všeobecné prevence lze používat i společné výjezdy (školy v přírodě) a aktivity pro jednotlivé třídy či několik tříd společně, které vedou k budování pozitivních vztahů ve třídách, mezi žáky různých tříd a ročníků. Jejich přínosem je také to, že dětem ukazují možnosti aktivního trávení volného času.

Příloha č. 3

Databáze kontaktů

1. metodik prevence při PPP pro Prahu 3 a 9 Mgr. Pavel Klíma
metodik.p3a9@gmail.com, 222717193
2. obvodní protidrogový koordinátor MČ Praha 3 Mgr. Radek Lehkoživ
radekl@praha3.cz, 222116493
3. Martina Minhová, vedoucí oddělení SPOD, Praha 3
martinam@praha3.cz, 222116485
4. SVP Dvojka, Jana Masaryka 16, Praha 2
dvojkapraha2@seznam.cz, 778 421 526
5. SVP Klíčov, Ambulantní oddělení Klíčov
ambulance@klicov.cz, starka@klicov.cz, 286 580 711, 773 212 820
SVP Klíčov, ambulantní oddělení Praha 5
ambulancepraha5@klicov.cz, 251 614 735, 774 212 820
SVP Modřany, Rakovského 3138
svp.modrany@seznam.cz, 241 770 041, 244 403 198
6. Prospe, občanské sdružení
primarka@centrum.cz, 222510783
7. Život bez závislosti
h.vrbkova@seznam.cz, 602 255 508
8. Centrum sociálních služeb, Praha, Krizové centrum Riaps
riaps@csspraha.cz, 222586768 (8 -16 hod.), 222582151 (16 – 8 hod.)
9. www.prevence-praha.cz
10. www.e-bezpeci.cz
11. www.inkluzivniskola.cz
12. www.meta-os.cz
13. www.primarniprevence.cz
14. Linka důvěry dětského krizového centra nonstop
241484149, problem@дитеkrize.cz, www.dkc.cz
15. Linka bezpečí (bezplatně)
800155555, 800116111

Příloha č. 4

Seznam literatury dostupné v pedagogické knihovně školy

Aztlová, M.: Puberta je, když začínají s rodiči potíže

Canfield, Wells: Hry pro zlepšení motivace a sebepojetí žáků

Cangelosi: Strategie řízení třídy

Hrabal: Psychologické otázky pro učitele

Kolář: Skrytý svět šikanování ve školách

Matějček: Co děti nejvíce potřebují

Matějček: Děti, rodina a stres

Postmanová, Schneiderová: Hry zaměřené na zvýšení koncentrace a uvolnění

Říčan: Agresivita a šikana mezi dětmi

Vágnerová: Jak poznat kamarády a udržet si je

Vágnerová: Jak zůstat fit a předejít závislostem

Vágnerová: Psychopatologie pro pomáhající profese

Příloha č. 5

Přehled platné legislativy a dalších dokumentů v oblasti prevence rizikového chování

Stávající platné dokumenty nejen v resortu MŠMT

STRATEGIE

- Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 – 2018
<http://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Akcni-plan-prevence-domaciho-a-genderove-podmineného-nasili.pdf>
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v působnosti resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2013 – 2018
<http://www.msmt.cz/file/28077>
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018
<http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/dokumenty/narodni-strategie/narodni-strategie-protidrogove-politiky-na-obdobi-2010-az-2018-71880/>
- Strategie prevence kriminality na léta 2012 - 2015
<http://www.mvcr.cz/soubor/iii-strategie-pk-2012-2015-09-11-2011-vlada-doc.aspx>

METODICKÉ POKYNY

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (Č.j.: 21291/2010-28)
- Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízeních (Č.j.: 22294/2013-1)
- *Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané* (Č.j.: 25 884/2003-24)
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (Č.j.: 14 423/99-22)
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Č.j.: 10 194/2002-14)
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních (Č.j.: 29 159/2001-26)

VYHLÁŠKY

- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a **její pozměňující novely č. 116/2011 Sb a 103/2014 Sb.**

Anotace - směrem k prevenci:

- Školská poradenská zařízení poskytují bezplatně standardní poradenské služby uvedené v přílohách 1-3 této vyhlášky (§1)
 - Standardní činnost poraden - Informační a metodická činnost spočívá zejména:
 - v metodickém vedení práce výchovných poradců, školních metodiků prevence (1)
 - v metodické pomoci při tvorbě preventivních programů (8)
 - ve spolupráci se SVP při poskytování služeb pro žáky se SPCH a rizikem vzniku sociálně patologických jevů (9)
 - Obsah poradenských služeb (§ 2, písm. c) kromě jiných činností se jedná o:
 - prevenci a řešení výukových a výchovných obtíží, sociálně patologických jevů (zejména šikany a jiných forem agresivního chování, zneužívání návykových látek) a dalších problémů souvisejících se vzdáváním a s motivací k překonávání problémových situací
- Vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných. **Novela vyhlášky: č. 147/2011 Sb. a 103/2014 Sb.**
 - Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků.

ZÁKONY

- Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění
- Novela školského zákona **č. 82/2015 Sb.**
(<http://www.msmt.cz/dokumenty/konsolidovany-text-skolskeho-zakona>)
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění. Zákon **č. 383/2005 Sb.**, kterým se zákon č. 109/2002 mění.
(http://aplikace.msmt.cz/PDF/PKsb133_05.pdf)
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění. Novela zákona o návykových látkách - zákon **č. 106/2011 Sb.** (<http://www.drogy-info.cz/index.php/content/download/138497/586786/file/sb0040-2011-106-2011.pdf>)
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.
- Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím (účinnost od 1.ledna 2007)
- Zákon č.101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

Další zákony

- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě
- Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže

- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon
- Zákon č. 306/2009 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní polici